

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKENINGEN : L. EN F. FUNCKEN

TEKST DOOR J. SCHOONJANS

STANLEY

TERWIJL Europa in rep en roer stond om hetgeen er op de Balkan gebeurde en Bismarck zich uitsloofde om zijn « bolwerk van de vrede » te handhaven, was een man rustig bezig een rijk te stichten. Hij werkte rustig en stil. Misschien vermoedde hij niet welke grote gevolgen zijn streven zou hebben. Die man was geen uitvinder en ook geen veroveraar. Hij was een reiziger die het hart van Afrika voor de beschaving zou openen.

AFRIKA

WIE in de helft van de XIXe eeuw een atlas open sloeg en de kaart van Afrika bekeek, ontdekte te midden van het zwarte werelddeel 'n witte vlek met de vermelding « onbekend gebied ». James Gordon Bennett, die met geringe middelen de New York Herald had gesticht, wekte de nieuwsgierigheid van zijn lezers voor Afrika. Op een morgen van het jaar 1871 kon men in die krant een artikel lezen met als titel : « Waar is Livingstone ? » Livingstone was een dominee die twintig jaar te voren in het gebied van het Tanganjikameer was verdwenen. Bennett stuurde de dertigjarige Brit John Rowlands, beter gekend als Henry Stanley, naar Afrika.

LEOPOLD II

ER kwam geen nieuws meer van Stanley, maar in Europa was de belangstelling voor Afrika ontwaakt. In 1876 nodigde Leopold II, koning van België, een aantal geleerden uit alle landen op een konferentie uit en er werd besloten tot de oprichting van de Internationale Afrikaanse Vereniging, die tot doel had Centraal Afrika te exploreren en de slavernij af te schaffen. Arabische handelaars dreven handel in zwarte slaven.

KONGO

OP 14 oktober 1877 publiceerde de Daily Telegraph 't bericht dat Stanley was komen opdrukken bij de monding van de Kongo-stroom. Op 999 dagen had hij Afrika van de Indische naar de Atlantische Oceaan doorkruist! Leopold II ontbood Stanley in Brussel. Het internationaal recht schrijft voor dat elk « nieuw » land toebehoort aan de « eerste bezetter » en Leopold II vroeg aan Stanley opnieuw naar Afrika te vertrekken en er de inlandse opperhoofden toe te overhalen, zijn heerschappij te erkennen en de blauwe vlag met gele ster te adopteren. Stanley aarzelden maar aanvaardden slotte toch.

HET GROOT GEHEIM

STANLEY vertrok langs Egypte en de Indische Oceaan. Hij ontscheepte te Zanzibar. Van daaruit drong hij door tot het Tanganjikameer en trof Livingstone stervend aan in Udjiji. Met 150 inlanders en 23 prauwen drong hij door in het onbekende gebied en voer de Kongo-stroom af. Het was een vreselijk moeilijke tocht en ze werden meer dan eens achtervolgd door de kannibalen. Soms moesten zij zich een weg banen door het equatoriaal woud, dat wemelde van rode mieren.

VOORUIT!

STANLEY deed zijn reis nog eens over, maar in tegenovergestelde richting. Met een handvol Belgen trok hij de stroom op langs de grote watervallen van Livingstone. Hij stichtte Leopoldstad. Stanley liet enkele steamers uitrusten. Een ervan doopte hij HOOP, de andere VOORUIT. Het Studiecomité werd in 1882 omgevormd tot Internationale Vereniging van Kongo. De afgevaardigden gingen van dorp tot dorp om de souvereiniteit van de vereniging te doen erkennen.

WORDT VOORTGEZET